

The Comparison of School Administrators' Opinion in Yala Province toward Educational Administrative Decentralization to Local Administrative Organization

Kasetchai Laeheem

M.Ed.(Educational of Measurement and Research), Lecturer,

E-mail: lkasetchai@yahoo.com

Department of Teaching Islamic Studies, Faculty of Liberal arts and Social sciences,
Yala Islamic College

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the school administrators' opinion in Yala province toward educational administrative decentralization to local administrative organization, 2) to compare the school administrators' opinion in Yala province toward educational administrative decentralization to local administrative organization. Sample group in this research were 240 school administrators in Yala province, selected sample group by the survey method and using the multistage sampling. Data were analyzed by SPSS for Windows computer program. And presented the result in the form of diagram by showing the frequency, percentage, mean, T-test, F-test and test a pair different by scheffe's method.

The results of the research are as follow : 1) The school administrators in Yala province have the opinion toward educational administrative decentralization to local administrative organization concerning schools in the agree level. The school administrators according to gender, age, experience, school level and school size have the opinion concerning schools at not different. And the school administrators according to religion, education level and school type have different opinion. 2) The school administrators in Yala province have the opinion toward educational administrative decentralization to local administrative organization concerning communities in the moderate level. The school administrators according to gender, religion, education level, experience and school type have the opinion concerning communities at not different. And the school administrators according to age, school level and school size have different opinion. 3) The school administrators in Yala province have the opinion toward educational administrative decentralization to local administrative organization concerning local administrative organizations in the agree level. The school administrators according to gender, age, religion, experience and school

level have the opinion concerning local administrative organizations at not different. And the school administrators according to education level, school type, and school size have different opinion.

Keywords: educational administrative decentralization, local administrative organization, opinion comparison, school administrators, Yala province

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เกษตรชัย และหิมา

ศษ.ม. (การวัดผลและวิจัยทางการศึกษา) อาจารย์

E-mail: lkasetchai@yahoo.com

สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยอิสลามยะลา

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้คือ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาจำนวน 240 คน ซึ่งเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสำรวจ และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม เอสพีเอสเอส ฟอร์ วินโดว์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าการทดสอบที และค่าการทดสอบเอฟ แล้วทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ

ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่มีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกันทางด้านเพศ อายุ ประสบการณ์ ระดับสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน และผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกันด้านศาสนา วุฒิการศึกษา และประเภทสถานศึกษา มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่มีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกันด้านเพศ ศาสนา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และประเภทสถานศึกษา มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน และผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกันด้านอายุ ระดับสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่มีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกันด้านเพศ อายุ ศาสนา ประสบการณ์ และระดับสถานศึกษา มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน และผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกันด้านวุฒิการศึกษา ประเภทสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา การเปรียบเทียบความคิดเห็น จังหวัดยะลา ผู้บริหารสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทนำ

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ มีระบบการบริหารแบบรวมอำนาจอยู่ที่ส่วนกลาง แม้จะมีการกระจายอำนาจให้หน่วยงานในพื้นที่บ้างก็ตาม แต่ไม่อาจทำให้การบริหารราชการเกิดความคล่องตัว และสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ ในทางตรงกันข้ามกลับทำให้เกิดความล่าช้ามีขั้นตอน ดำเนินงานหลายขั้นตอนมากเกินไป ก่อให้เกิดความด้อยประสิทธิภาพ ลื่นเปลืองงบประมาณ ไม่สนองความต้องการของท้องถิ่น และขาดเอกภาพในการบริหาร เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีแผนงานเฉพาะของตนเอง ขาดการนำนโยบายและแผนรวมไปปฏิบัติอย่างจริงจัง เกิดการปฏิบัติที่ซ้ำซ้อน ไม่มีการประสานงาน และใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่า ขาดความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ (สุวัจน์ เงินจ๋า, 2541) นอกจากนี้ ทำให้ส่วนกลางต้องปฏิบัติ ในรายละเอียดทุกเรื่อง ทำให้ดูแลหน่วยงานทั่วประเทศไม่ทั่วถึง เกิดการทุจริต ผู้บริหารไม่มีอำนาจตัดสินใจ อีกทั้งการบริหารบุคคล การเงินก็ถูกกำหนดมาจากส่วนกลางทั้งสิ้น (รุ่ง แก้วแดง, 2543) เพราะฉะนั้น อาจกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาของไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันรัฐเป็นผู้กำหนดแทบทุกด้าน นับตั้งแต่นโยบาย รูปแบบ วิธีการ และงบประมาณ

สุวัจน์ เงินจ๋า (2541, 30-31) กล่าวว่า การศึกษาของไทยในปัจจุบันมีความจำเป็นที่ต้องเร่งปฏิรูประบบการบริหารจัดการศึกษา เนื่องจากมีระบบการบริหารรวมศูนย์มากเกินไป ขาดเอกภาพในการบริหาร ขาดการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ขาดระบบการพัฒนานโยบาย และขาดความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อุทัย บุญประเสริฐ และคณะ (2544, 15-16) กล่าวว่า จากการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารการศึกษาไทยโดยรวมทั้งระบบในปัจจุบันนั้นประสบกับปัญหาที่สำคัญคือโครงสร้างการบริหารรวมอำนาจอยู่ที่ส่วนกลาง ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมขาดเอกภาพ มีการปฏิบัติที่ล่าช้า ขาดกระบวนการพัฒนา และระบบ

ติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาชาติประสิทธิภาพ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการบริหารการศึกษาของไทยในอดีตเป็นการบริหารการศึกษาที่ยึดระบบสายงาน การบังคับบัญชา ทำให้เกิดความล่าช้าในการตัดสินใจสั่งการ เพราะเป็นการรวมศูนย์อำนาจไว้ส่วนกลางทั้งหมด จึงไม่เหมาะกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เกิดความต้องกระบบบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามที่สังคมต้องการ กล่าวคือมีการกระจายอำนาจการบริหารให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม เพื่อสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน เช่น

- มาตรา ๘ ข้อ (๒) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

- มาตรา ๙ ข้อ (๒) มีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- มาตรา ๔๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการในท้องถิ่น

- มาตรา ๔๒ ...ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) กล่าวไว้ในวัตถุประสงค์ข้อ 5 ว่า "เพื่อปรับระบบบริหารจัดการให้องค์กรพัฒนาภาคเอกชน ชุมชน และประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศมากขึ้น..."

และในแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) กล่าวไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อ 6 ว่า "ปฏิรูปการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพโดยมุ่งให้เกิดความสมานฉันท์ระหว่างบุคลากรและหน่วยงาน รวมทั้งการพัฒนา

โครงสร้างองค์กร การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วม และรับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายให้สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการกระจายอำนาจให้มีความคล่องตัว สามารถจัดการศึกษาที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น"

จากสภาพดังกล่าวข้างต้นทำให้เกิดกระแสการสนับสนุนและการคัดค้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคัดค้านเริ่มมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการคัดค้านจากกลุ่มครู ซึ่งมีความรู้สึกว่าจะมีฐานะและศักดิ์ศรีด้อยกว่าข้าราชการประเภทอื่น ๆ รวมทั้งโอกาสความก้าวหน้าในสายงานก็น้อยกว่า ครูจำนวนมากขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ทำให้งานด้านวิชาการมีคุณภาพต่ำลง ขาดการประสานงานที่ดี คุณภาพการเรียนการสอนประสบปัญหาเป็นอย่างมาก ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูไม่ให้ความสำคัญแก่งานนิเทศการศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ และคณะ, 2544, 10-11)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและคิดว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อศึกษาว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นอย่างไร และผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศ อายุ ศาสนา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหาร ประเภทสถาน

ศึกษา ระดับสถานศึกษา และขนาดโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาเฉพาะการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการศึกษาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาโดยจะเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1) ตัวแปรต้น มีดังนี้

2.1.1) เพศ ได้แก่ เพศชาย และ เพศหญิง

2.1.2) อายุ ได้แก่ ต่ำกว่า 31 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป

2.1.3) ศาสนา ได้แก่ ศาสนาอิสลาม ศาสนาพุทธ และศาสนาอื่น ๆ

2.1.4) วุฒิการศึกษา ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

2.1.5) ประสบการณ์ในการบริหาร ได้แก่ น้อยกว่า 6 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป

2.1.6) ประเภทสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน

2.1.7) ระดับสถานศึกษา ได้แก่ ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

2.1.8) ขนาดโรงเรียน ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

2.2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 3 ด้าน

2.2.1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานศึกษา

2.2.2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชน

2.2.3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา หมายถึง การกระจายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ ทางการบริหารและการจัดการศึกษาจากหน่วยงานในส่วนกลางไปยังหน่วยงานระดับล่างหรือระดับปฏิบัติ

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าและผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา (เช่น ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่) ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายและรองหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ (เช่น วิชาการ อำนวยการ การเงิน แนะแนว พัสดุ และอื่น ๆ) และผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดและรองหัวหน้าหมวดต่าง ๆ

วิธีการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาจำนวน 240 คน ซึ่งใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งระดับโรงเรียน ออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ โรงเรียนระดับประถมศึกษา และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ขั้นที่ 2 แบ่งประเภทโรงเรียน ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ และโรงเรียนของเอกชน แล้วเลือกโรงเรียนโดยใช้วิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Random Sampling) ดังนี้ ได้ทั้งหมด 30 โรงเรียน

- 1) โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ จำนวน 10 โรงเรียน
- 2) โรงเรียนประถมศึกษาของเอกชน จำนวน 5 โรงเรียน
- 3) โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จำนวน 5 โรงเรียน

4) โรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน จำนวน 10 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 การเลือกกลุ่มตัวอย่างขั้นสุดท้าย โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โรงเรียนละ 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถาม มีทั้งหมด 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว จำนวน 8 ข้อ
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาเกี่ยวกับสถานศึกษา จำนวน 24 ข้อ
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาเกี่ยวกับชุมชน/ท้องถิ่น จำนวน 20 ข้อ
- ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 25 ข้อ

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา พระราชบัญญัติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดโครงสร้างและหัวข้อของข้อคำถาม
- 3) สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมโครงสร้างและหัวข้อ
- 4) เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และหาความสอดคล้อง
- 5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาจัดพิมพ์
- 6) นำไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.8545
- 7) ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วมาจัดพิมพ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ให้นักวิจัยผู้ช่วย 5 คนเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม และส่วนใหญ่คณะผู้วิจัยได้ร่วมเดินทางไปด้วย เพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS For Windows โดยหาค่าต่อไปนี้

1) หาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าร้อยละ

2) เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มีสองกลุ่มโดยใช้การทดสอบค่าที (T-Test)

3) เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-Test) และทดสอบความแตกต่างด้วยการเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe's Test)

6. เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยเลขคณิต

ผู้วิจัยนำเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยเลขคณิตของครอนบาคมาใช้ในการหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเห็น
1.00-1.49	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.50-2.49	ไม่เห็นด้วย
2.50-3.49	ไม่แน่ใจ
3.50-4.49	เห็นด้วย
4.50-5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

สรุปผลการวิจัย

1) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลา มีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา สู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย รายละเอียดดังตาราง 1

2) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลา มีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา สู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านชุมชน/ท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ รายละเอียดดังตาราง 2

3) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลา มีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา สู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย รายละเอียดดังตาราง 3

4) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหาร

การศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่แตกต่างกัน

5) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านสถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นด้านชุมชนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

6) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่มีศาสนาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่แตกต่างกันแต่มีความคิดเห็นด้านสถานศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

7) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านชุมชนที่ไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นด้านสถานศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และมีความคิดเห็นด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

8) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกันมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่แตกต่างกัน

9) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่ประเภทสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านชุมชนที่ไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นด้านสถานศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความคิดเห็นด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

10) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่ระดับสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้าน

ตาราง 1 ความคิดเห็นด้านสถานศึกษา

ด้านสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของตน	1.12	0.33	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. ขาดอิสระในการบริหารงบประมาณ	1.25	0.44	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. สามารถกำหนดหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น	4.80	0.40	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. ไม่มีอำนาจในการคัดเลือกและสรรหาบุคลากรตามความต้องการ	2.45	0.77	ไม่แน่ใจ
5. มีอำนาจในการประเมินผลภายใน	4.59	0.74	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น	4.83	0.41	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7. ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอกับความต้องการ	3.75	0.99	เห็นด้วย
8. ไม่มีอำนาจในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์	1.97	0.80	ไม่เห็นด้วย
9. สามารถกำหนดภาระงานและขอบข่ายงานได้เอง	4.55	0.59	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10. สามารถเสนอชื่อผู้ที่ได้รับบำเหน็จความดีความชอบ	4.40	0.61	เห็นด้วย
11. สามารถจัดการศึกษาให้แก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	4.52	0.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
12. สามารถจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย	4.50	0.71	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
13. สามารถส่งเสริมการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพมากขึ้น	3.95	0.91	เห็นด้วย
14. เป็นศูนย์กลางการบริการความรู้ และประชาสัมพันธ์	4.73	0.56	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
15. สามารถให้บริการอาคาร สถานที่แก่ชุมชน	4.75	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
16. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานให้ชุมชนทราบ	4.45	0.50	เห็นด้วย
17. ครูสามารถย้ายสังกัดตามความสมัครใจ	4.12	0.56	เห็นด้วย
18. ครูสามารถโอนไปสถานศึกษาอื่นในสังกัดเดิมได้	4.57	0.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
19. ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากยิ่งขึ้น	4.23	0.82	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
20. มีอิสระจากระบบการเมือง	3.68	0.83	เห็นด้วย
21. มีระบบการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น	4.91	0.29	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
22. ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในระดับมืออาชีพ	4.07	0.73	เห็นด้วย
23. มีรายได้จากหลายแหล่ง (รัฐ ท้องถิ่น บริจาค และบริการ ฯลฯ)	4.80	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
24. การตัดสินใจต่าง ๆ อยู่ในรูปของคณะกรรมการ	4.70	0.46	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	3.99	0.60	เห็นด้วย

สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นด้านชุมชนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

11) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่ขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านสถานศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นด้านชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประเด็นเกี่ยวกับสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย และผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่เหมือนกัน ที่เห็นด้วยกับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาในระดับสถานศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้าน

ตาราง 2 ความคิดเห็นด้านชุมชน

ด้านชุมชน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการศึกษาของท้องถิ่น	4.19	0.74	เห็นด้วย
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการศึกษา	2.95	1.03	ไม่แน่ใจ
3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา	2.31	0.95	ไม่เห็นด้วย
4. ชุมชนสามารถกำหนดหลักสูตรท้องถิ่นตามที่ชุมชนต้องการ	3.99	0.83	เห็นด้วย
5. ชุมชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคลากรของสถานศึกษา	2.07	0.91	ไม่เห็นด้วย
6. ชุมชนมีอำนาจในการประเมินผลภายนอก	2.50	0.76	ไม่แน่ใจ
7. ชุมชนมีอำนาจในการพิจารณาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของสถานศึกษา	1.63	0.68	ไม่เห็นด้วย
8. ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุมมาตรฐานการศึกษา	3.21	0.93	ไม่แน่ใจ
9. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ทุกคนเท่าเทียมกัน	3.97	0.71	เห็นด้วย
10. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษาใน-นอกระบบ และตามอัธยาศัย	3.28	0.90	ไม่แน่ใจ
11. ชุมชนส่งเสริมการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	3.02	0.76	ไม่แน่ใจ
12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาความดีความชอบบุคลากร	1.72	0.72	ไม่เห็นด้วย
13. ชุมชนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาแก่ อปท.	2.66	0.76	ไม่แน่ใจ
14. ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษามากขึ้น	3.98	0.71	เห็นด้วย
15. ชุมชนสามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	2.84	0.73	ไม่แน่ใจ
16. ชุมชนสนับสนุนทรัพยากรในชุมชนแก่สถานศึกษา	4.75	0.43	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
17. ชุมชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกครูผู้สอนภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.39	0.49	เห็นด้วย
18. ชุมชนได้รับการโอนงานการศึกษาจากรัฐสู่ภาคประชาชน	4.77	0.42	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
19. ชุมชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การรับรู้ และภูมิใจในผลงาน	3.69	0.85	เห็นด้วย
20. ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผล และการรายงานผล	4.20	0.62	เห็นด้วย
รวม	3.31	0.75	ไม่แน่ใจ

อื่น ๆ และเป็น การแสดงให้ เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดยะลา ส่วนใหญ่ มีความต้องการที่ เหมือนกันที่ จะให้มีการกระจายอำนาจการบริหาร การศึกษา มาสู่ สถานศึกษา ซึ่งมีความใกล้ชิดตัว และมีความ เกี่ยวข้องกับ ผู้บริหารมากที่สุด

จากผลการวิจัยดังกล่าว ยังแสดงให้ เห็นว่าการ กระจายอำนาจบริหาร การศึกษา สู่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่ เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา นั้น จะทำให้ การบริหาร จัดการ มีความรวดเร็ว คล่องตัว ทันต่อเหตุการณ์ มี ระบบการปฏิบัติงานที่มี ประสิทธิภาพมากขึ้น มีการลด ขั้นตอนการปฏิบัติงานลง สนองความต้องการของ ผู้เรียน ชุมชน/ท้องถิ่น การตัดสินใจต่าง ๆ ของสถานศึกษา อยู่ ในรูปของคณะกรรมการ รวมทั้ง การจัดการเรียน การสอน ของแต่ละสถานศึกษา มี ประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น และที่ สำคัญ สถานศึกษา มีอิสระจากระบบการ เมือง และ ผู้บริหาร

ในแต่ละสถานศึกษา ต้องเป็น ผู้ที่มี ความรู้ ความสามารถ ในระดับมืออาชีพ จาก ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ สมยศ นาวีการ (2525, 14) กล่าว ว่า การบริหาร แบบมีส่วนร่วม จะช่วย ปรับปรุง ประสิทธิภาพ ของ การบริหาร ให้ ดีขึ้น เพราะ เป็นการ ใช้ กระบวนการ ให้ ผู้ อยู่ ใต้ บังคับ บัญชา มี ส่วน เกี่ยวข้อง ใน กระบวนการ ตัดสินใจ และ อำนาจ เดชชัยศรี (2541, 31-34) กล่าว ว่า การ พัฒนา คุณภาพ การศึกษา ใน โรงเรียน ให้ เกิด ประสิทธิภาพ และ ประสิทธิผล จะต้อง เน้น การมีส่วนร่วม ของ ผู้เกี่ยวข้อง มีการ จัดทำ แผน จาก หน่วยปฏิบัติ ที่มี ประสิทธิภาพ มีการ ทำงาน ร่วมกัน เป็น หมู่คณะ และ จะต้อง มี แผน พัฒนา คุณภาพ ซึ่ง จะ ช่วย ให้ โรงเรียน กำหนด ทิศทาง ความ รับผิดชอบ เป้าหมาย การดำเนินงาน และการ ควบคุม การใช้ ทรัพยากร อย่าง มี ประสิทธิภาพ เกิด จาก การ เห็น พ้อง ต้อง กัน ของ คณะ กรรมการ โรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียน หน่วยงาน ต้นสังกัด

ตาราง 3 ความคิดเห็นด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการศึกษาของท้องถิ่น	4.19	0.74	เห็นด้วย
2. มีความเหมาะสมที่สุดในการรับผิดชอบการศึกษาในท้องถิ่น	4.54	0.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. ไม่มีผู้รับผิดชอบทางการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ	4.91	0.29	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. มีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษา	4.52	0.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. มีอำนาจในการคัดเลือก และโยกย้ายบุคลากรในสถานศึกษา	3.56	0.56	เห็นด้วย
6. เป็นผู้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่ง	3.28	0.69	ไม่แน่ใจ
7. ต้องจัดหา ดูแล และบำรุงรักษาสถานศึกษา	4.70	0.46	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8. มีอำนาจในการเลื่อนขั้นเงินเดือนแก่บุคลากรทางการศึกษา	3.44	1.01	ไม่แน่ใจ
9. ต้องควบคุมคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกันทุกสถานศึกษา	4.81	0.39	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10. ต้องควบคุม ดูแลให้ครูทุกคนมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู	4.90	0.31	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
11. มีอำนาจในการแต่งตั้งผู้ประเมินภายใน	2.82	0.79	ไม่แน่ใจ
12. มีอำนาจในการแต่งตั้งผู้ประเมินภายนอก	1.92	0.87	ไม่เห็นด้วย
13. ต้องจัดตั้งคณะกรรมการการศึกษาระดับท้องถิ่น	4.30	0.46	เห็นด้วย
14. ต้องพัฒนาบุคลากร (ศึกษาต่อ อบรมสัมมนา และศึกษาดูงาน)	4.85	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
15. สามารถจัดตั้ง ยกเลิก และรวมสถานศึกษาตามความเหมาะสม	2.96	0.76	ไม่แน่ใจ
16. ควรรับฟังข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสถานศึกษา	4.93	0.26	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
17. ต้องให้โอกาสทางการศึกษาแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	4.75	0.43	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
18. ต้องจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย	3.86	0.58	เห็นด้วย
19. ต้องส่งเสริมการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพมากขึ้น	4.57	0.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
20. สามารถรับโอนสถานศึกษาจากรัฐ	3.06	0.81	ไม่แน่ใจ
21. ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอ	4.89	0.32	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
22. ช่วยแก้ปัญหาระบบอุปถัมภ์	2.61	0.96	ไม่แน่ใจ
23. ช่วยส่งเสริมระบบคุณธรรม	2.10	0.80	ไม่เห็นด้วย
24. ช่วยลดความซ้ำซ้อน ความแตกต่าง และความไม่ยุติธรรม	2.80	0.66	ไม่แน่ใจ
25. สามารถสร้างเอกภาพในการจัดการศึกษา	2.55	1.02	ไม่แน่ใจ
26. สามารถพัฒนาการศึกษาตามต้องการของท้องถิ่น	4.55	0.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	3.85	0.59	เห็นด้วย

องค์กรชุมชนที่มีข้อตกลงร่วมกัน กำหนดเป้าหมาย ทิศทางแนวทางการดำเนินงานที่มีความชัดเจน ความเป็นไปได้ตามความต้องการของทุกฝ่าย

และจากผลการวิจัยดังกล่าวยังแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นกว่าเดิม ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยและอิทธิพลจากแนวคิด หลักการ นโยบาย และแนวทางการดำเนินงานการปฏิรูป รูปแบบบริหารการศึกษาในโรงเรียน ดังที่รุ่ง แก้วแดง (2541, 244-311)

กล่าวถึงแนวคิดการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในโรงเรียนโดยการคืนอำนาจให้โรงเรียนหรือสถานศึกษา ดังนี้ 1) ให้โรงเรียนมีอำนาจในการปฏิบัติการอย่างสูงสุด และให้หน่วยงานในส่วนกลางยกเลิกงานปฏิบัติการโดยสิ้นเชิง 2) กำหนดให้มีธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนแม่บท เพื่อเป็นแนวทางการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ และสภาพของท้องถิ่นให้มากที่สุด 3) ต้องให้อิสระกับโรงเรียนในการตัดสินใจสั่งการที่จะปฏิบัติงานได้คล่องตัวในด้านการจัดการศึกษา การบริหารงานบุคคล

และการบริหารงบประมาณ 4) ให้ผู้ปกครอง องค์กร ชุมชนและนักวิชาการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือในการดำเนินงานของสถานศึกษา 5) ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำ เพื่อให้การบริหารงานบรรลุ จุดมุ่งหมาย 6) ต้องกระจายอำนาจลงสู่สถานศึกษาให้ มากที่สุด สมนึก นนธิจันทร์ (2535) กล่าวว่า การบริหารจัดการควรให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นและสถานศึกษามี อำนาจในการตัดสินใจในดำเนินการการวางแผน การ บริหารงานบุคคลและการบริหารการเงินงบประมาณ อรุณ รักธรรม (2527) กล่าวว่า รัฐต้องการกระจายอำนาจ ให้สถานศึกษาหรือโรงเรียนให้มีอิสระในการบริหารด้วย ตนเอง เพราะในปัจจุบันระบบการบริหารโรงเรียนเกิด ความซ้ำซ้อน มีขั้นตอนยืดยาวหลายขั้นตอนเป็น อุปสรรคก่อให้เกิดความล่าช้าในการตัดสินใจดำเนินการ เกิดความสูญเสียเปล่าทั้งกำลังคน ทรัพยากรและงบประมาณ เกิดปัญหาและความขัดแย้ง ความไม่เสมอภาค ความไม่ ยุติธรรมในหน่วยงาน อันเป็นผลเสียต่อขวัญและกำลังใจ ของผู้ปฏิบัติงานได้ วิทยากร เชียงกุล (2539) กล่าวว่า ควรกระจายอำนาจการบริหารลงสู่ท้องถิ่น ให้ผู้บริหาร มีอิสระในการกำหนดนโยบาย และพัฒนาการบริหาร การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับชุมชนในพื้นที่ และให้ สถานศึกษามีอำนาจตัดสินใจทางการบริหารในระดับ ปฏิบัติให้มากที่สุด

ดังนั้น การบริหารงานโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลให้คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียนดีขึ้นด้วย แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพของการ บริหารจัดการภายในโรงเรียนด้วยว่าได้รับมอบหมาย เกี่ยวกับการวางแผน การบริหารงานบุคคล การบริหาร งานการเงิน และงบประมาณ ตลอดจนการบริหาร หลักสูตรการเรียนการสอนได้สะดวกตามบทบาทและ ภารกิจของโรงเรียนหรือไม่ เพราะถ้าโรงเรียนมีอิสระใน การบริหารมากเพียงใดก็จะทำให้สามารถคุณภาพของ โรงเรียนได้มากขึ้นเท่านั้น

2. ประเด็นเกี่ยวกับชุมชน/ท้องถิ่น

ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลา มีความ คิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับชุมชน/ท้องถิ่นโดย รวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ และส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่

ไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาส่วนใหญ่มีความ คิดเห็นที่เหมือนกัน ที่เห็นด้วยกับการกระจายอำนาจ บริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วน ที่เกี่ยวกับชุมชน/ท้องถิ่นและเป็นการแสดงให้เห็นว่าการ กระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเป็นการโอนภาคการศึกษาจากภาครัฐมาสู่ ประชาชนอย่างสมบูรณ์แบบ ทำให้ประชาชนในแต่ละ ชุมชนมีบทบาทและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายการศึกษาของท้องถิ่น สามารถกำหนดหลักสูตร ท้องถิ่นตามความต้องการ และชุมชนมีส่วนร่วมในการ กำหนดแผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษามากขึ้น

การที่เราจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพได้นั้นควรเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ องค์กรชุมชนท้องถิ่น ได้แก่ วัด โรงเรียน องค์กรบริหาร ส่วนตำบล สถานประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ให้เป็นไปในลักษณะการบริหารงานแบบองค์คณะบุคคล ที่มีการประสานงานร่วมมือกันรับผิดชอบทุกฝ่ายทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับพื้นฐานปรัชญาของการปฏิรูปโรงเรียน ดังที่สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2542, 10) กล่าวว่า การปฏิรูป การศึกษาที่แท้จริงนั้นต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงโรงเรียน ขนาดใหญ่ โดยการยกเครื่องในทุก ๆ ด้าน เป็นเรื่อง ที่ต้องใช้เวลา ทำกันเป็นกระบวนการและมีความต่อเนื่อง เป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษานั้นอยู่ที่กระบวนการ การบริหารการจัดการซึ่งทำให้เด็กทุกคนเรียนได้คุณภาพ และมาตรฐานสูงโดยทำให้เกิดห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ มีประสิทธิภาพด้วย นั่นหมายความว่าโรงเรียนที่มี ประสิทธิภาพต้องเกิดจากห้องเรียนที่มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพและผลการเรียนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ของนักเรียนทุกคน

การที่จะจัดระบบบริหารการศึกษาในโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ และภารกิจที่แท้จริงของโรงเรียนได้นั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารถือว่าเป็นสิ่งที่ สำคัญเช่นกัน ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาตามชุมชนที่ต้องการ ดังที่ภิญโญ สาธร (2526,

315) กล่าวว่าโรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยงานทางสังคม หน่วยหนึ่งและตั้งอยู่ในสังคมประชาธิปไตย โรงเรียนควรเป็นของชุมชน ควรให้ท้องถิ่นและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน โดยเข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนช่วยเหลือ กำหนดนโยบายดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนงานของโรงเรียนที่กำหนดร่วมกัน พิมพา ตามี (2540, 3-5) ได้เสนอยุทธวิธีในการจัดการศึกษาในทศวรรษหน้าว่าควรเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ครูเป็นผู้มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน และให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมในโรงเรียนให้มากที่สุด ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปของรัฐบาล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539, 5-6) ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในโรงเรียน เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่ว่าทางด้านวิชาการหรือด้านบริหารทรัพยากรมาช่วยสนับสนุนการบริหารการจัดการของโรงเรียน กิตติโชติ ห้อยยี่งู (2527, 12) อธิบายถึงการมีส่วนร่วมชุมชนว่าหมายถึงการที่ประชาชนมีความเกี่ยวข้องในการบริหารโรงเรียนทั้งในเรื่องงบประมาณ บุคลากร โดยตัดสินใจให้การสนับสนุนช่วยเหลือร่วมมือในการบริหารโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ วีรวัดน์ ไชยคำมิ่ง (2534, 40-41) ได้สรุปถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในโรงเรียนไว้ 2 ด้าน คือ 1) ด้านการสนับสนุน เช่น การเป็นกรรมการคณะทำงาน เป็นวิทยากร และช่วยเหลือส่งเสริมกิจการของโรงเรียน 2) ด้านการบริการชุมชนของโรงเรียน ได้แก่ ให้บริการความรู้ข่าวสาร ใช้บริการสถานที่ของโรงเรียน ตลอดจนการที่บุคคลคณะครูของโรงเรียนเข้าไปร่วมกิจกรรมในชุมชน

การให้บริการแก่ชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนโดยการกำหนดทิศทางเป้าหมายของโรงเรียนจะทำให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของโรงเรียน ดังที่พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2529, 93-106) กล่าวถึงแนวทางหรือกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนดังนี้ 1) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้บริหารโดยจัดกิจกรรมร่วมกัน 2) สร้างความศรัทธาโรงเรียน โดยการพัฒนา

คุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน 3) เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 4) การบริหารโดยองค์คณะบุคคล หรือคณะกรรมการดำเนินงาน เสาวนีย์ เสนาสู (2529, 109-113) กล่าวถึงกระบวนการสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กล่าวคือการนำเอาชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน โดยการเชิญบุคลากรภายนอกมาเป็นวิทยากร การจัดกิจกรรมโรงเรียน การจัดตั้งสมาคมครูผู้ปกครอง การจัดสัมมนาความรู้ อาชีพ จัดบริการอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนการนำแหล่งความรู้ ภูมิปัญญามาใช้ในโรงเรียน การนำโรงเรียนออกไปสู่ชุมชน โดยการเยี่ยมเยียนบ้านนักเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ การสำรวจชุมชน และการทัศนศึกษาดูงานในชุมชน

จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารโรงเรียนจะช่วยให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนในรูปขององค์กร บุคคลมาวางแผนพัฒนาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ประชาชน ผู้นำในท้องถิ่นรับทราบความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าของโรงเรียน อีกทั้งเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ประชาชน ผู้นำชุมชนอีกด้วย นอกจากนี้ ยังได้นำไปสู่ด้านต่างๆ ไม่ว่าการบริหารจัดการในโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การเปลี่ยนแปลงการจัดวัสดุครุภัณฑ์ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันทั้งในโรงเรียนและร่วมกับชุมชน องค์กรท้องถิ่นได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการปฏิรูปการบริหารการศึกษาที่เป็นพื้นฐานอันสำคัญยิ่งต่อระบบการบริหารการศึกษาในระดับอื่น ๆ ต่อไป

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนต้องการให้มีการกระจายอำนาจการบริหารไปสู่โรงเรียน เพื่อท้องถิ่นชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหาร การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาค่านิยมและการเรียนรู้ การดำรงชีวิตตามธรรมชาติของผู้เรียน โดยการจัดการระบบบริหารภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อบริหารและจัดการศึกษาตามบทบาทและภารกิจของโรงเรียนได้อย่างมี

คุณภาพ ตอบสนองและสอดคล้องกับนโยบายความต้องการของชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งในปัจจุบันได้มีการมุ่งเน้นให้เกิดการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นจริงโดยมุ่งเน้นให้เกิดความเป็นเอกภาพและความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาให้แก่สถานศึกษาร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาในส่วนของคุณภาพรับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ ดังที่ศกรินทร์ สุวรรณวิจารณ์ (2540, 14) ได้สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในส่วนของกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีอำนาจในการจัดการศึกษาได้มากขึ้น อำนาจของสถานศึกษาที่ว่านี้หมายถึง อำนาจในการใช้จ่ายเงินงบประมาณซึ่งได้รับการจัดสรรมาให้แก่สถานศึกษาโดยตรงในลักษณะงบบุคลากรที่สถานศึกษาสามารถสรรหาและให้คุณให้โทษครู อาจารย์ การควบคุมกำกับและประเมินมาตรฐานครู อาจารย์ในสถานศึกษารวมทั้งมีอำนาจในการกำหนดหลักสูตรเองได้ภายใต้กรอบหลักสูตรแห่งชาติ

3. ประเด็นเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่มีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย และส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่เหมือนกัน ที่เห็นด้วยกับการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเป็นการแสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเหมาะสมที่สุดในการรับผิดชอบการศึกษาในท้องถิ่น มีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษามีอำนาจในการคัดเลือก สรรหาบุคลากร และโยกย้ายบุคลากรในสถานศึกษา ต้องจัดหาดูแลและบำรุงรักษาสถานศึกษา มีอำนาจในการเลื่อนขั้นเงินเดือนบุคลากรทางการศึกษา ต้องควบคุมดูแลให้ครูทุกคนมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ต้องพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาต่อ การอบรมสัมมนา และการศึกษาดูงาน ช่วยลดความซ้ำซ้อน ความแตกต่าง และ

ความไม่ยุติธรรม และสามารถสร้างเอกภาพในการจัดการศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่มีความคิดเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอ และไม่มีผู้รับผิดชอบทางการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญทั้งทางด้านการศึกษาและในการทำหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับธีรวัฒน์ หมูวิเศษ (2539) ที่กล่าวว่าการศึกษาของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สภาพของประชาชนยังไม่แตกต่างจากเดิมมากนัก ชีวิตยังยากจน ทำงานหนัก ขาดแรงงาน รัฐต้องทบทวนการจัดการศึกษาเสียใหม่ด้วยการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้มากขึ้น ให้โอกาสวัดสถาบันครอบครัว เอกชน องค์กรอิสระ ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมและมีอำนาจในการบริหารการศึกษาของท้องถิ่นมากขึ้น สมศักดิ์ ลินธระเวช (2542, 18) กล่าวว่าการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต้องมุ่งให้เกิดความสมานฉันท์ระหว่างบุคลากรและหน่วยงาน มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น และสถานศึกษาตลอดจนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ในส่วนของสถานศึกษาต้องให้บริหารโดยอิสระตามนโยบายกระจายอำนาจ โดยความเห็นชอบภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการโรงเรียนที่มาจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนให้มีการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด เช่น สามารถตัดสินใจได้ทุกระดับ สามารถจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นได้ สามารถจัดวิชาเลือกได้ตามความต้องการของท้องถิ่น สามารถอนุมัติหลักสูตรท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ยังต้องมีอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรในสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท

4. ประเด็นโดยสรุป

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาเห็นด้วยต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีความคิดเกี่ยวกับสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับเห็นด้วย และเกี่ยวกับชุมชนในระดับ

ไม่แน่ใจ และส่วนใหญ่มีความคิดที่ไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่เหมือนกัน ที่เห็นด้วยกับการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และต้องการให้มีการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของจิรินทร์ สุรเสวีรังษ์ (2534) ที่ศึกษาพบว่า ปัจจุบันการวางแผนของโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาโดยภาพรวมตามกระบวนการของการวางแผนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาของการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง มีข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้ ต้องการให้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความรู้ด้านการวางแผนแก่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับการวางแผนและโครงการ จัดอัตรากำลังบุคลากรด้านการวางแผนให้เพียงพอเหมาะสมกับงาน ให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน การประเมินผลโครงการ มีการกำหนดวิธีการ ขั้นตอนกระบวนการวางแผนโรงเรียนให้ชัดเจน อเนก สิทธิประชาสรรค์ (2536) ศึกษาพบว่า ข้าราชการไทยต้องมีวิถีชีวิตประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน ลดโครงสร้างแนวตั้งจากหน่วยงานส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่นให้น้อยลง เน้นการมีส่วนร่วมจากประชาชนและเอกชน ปรับปรุงให้ตำบลมีรายได้เพียงพอเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น สฤณี มินทร (2536) ศึกษาพบว่า การจัดการศึกษายังไม่สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของท้องถิ่น อีกทั้งการบริหารการศึกษายังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการบริหารงานของโรงเรียน และเสนอว่ารัฐควรส่งเสริมให้เกิดบริบทให้ประชาชนได้มีบทบาทในการกำหนดอนาคตของตนเอง โดยการกระจายอำนาจให้กับชุมชนท้องถิ่นทุกด้านได้บริหารจัดการศึกษาเพื่อแก้ไขชุมชนของตนเอง ชีรวัดน์ หมูวิเศษ (2539) ศึกษาพบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะการบริหารงานด้านบุคคลให้มีอำนาจตัดสินใจได้ด้วยตนเอง นิรันดร์ พรถาวร (2539) ศึกษาพบว่า บุคลากรและองค์กรชุมชนมีความต้องการในการปฏิรูปโรงเรียนหรือสถานศึกษาเพราะเป็นแนวทางในการปรับปรุง

โรงเรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะทางด้านบุคลากร สื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย การมีส่วนร่วมของประชาชนตลอดจนการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัยและเหมาะสม และยังพบว่ามีอุปสรรคในทางด้านการดำเนินงานกล่าวคือ การบริหารให้เป็นไปตามนโยบายได้อย่างสมบูรณ์ เพราะขาดงบประมาณและระเบียบกฎหมายที่ล่าสมัย ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิรูปการศึกษา ศักราช พ้าขาว (2540) ศึกษาพบว่า ควรกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ในด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณลงไปสู่ท้องถิ่น และสถานศึกษาอย่างจริงจัง โดยเริ่มในพื้นที่ที่มีความพร้อมก่อน แล้วค่อยกระจายไปในส่วนอื่น ๆ ของประเทศ และทางด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารเห็นว่าการให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมเป็นองค์คณะบุคคลที่มีกฎหมายรองรับ และควรปรับปรุงระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจดังกล่าวด้วย สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2540) ศึกษาพบว่าครูผู้สอน ผู้บริหาร และกรรมการโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีฟตามความต้องการของชุมชนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อจำแนกเป็นชั้น พบว่า ครูผู้สอน ผู้บริหาร และกรรมการโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีฟตามความต้องการของชุมชนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ทั้งชั้นวางแผนการพัฒนาหลักสูตร และชั้นดำเนินการพัฒนาหลักสูตร และครูผู้สอน ผู้บริหาร และกรรมการโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีฟครู ตามความต้องการของชุมชนไม่แตกต่างกัน อนุรักษ์ อุพงษ์ (2540) ศึกษาพบว่าผู้บริหารโรงเรียนเห็นด้วยกับการปฏิรูปโรงเรียนด้านการจัดตั้งกรรมการโรงเรียน การประเมินความต้องการการพัฒนาโรงเรียน การสร้างแผนปรับปรุงโรงเรียน การปฏิบัติตามแผนให้เกิดผลจริง การรายงานความก้าวหน้าต่อประชาชน โดยเห็นด้วยในระดับมาก และผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่าง และต้องการกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางให้ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นให้มากที่สุด ภิญโญ ศรีวงษ์ษา (2541) ศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราชตาม

ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนกับครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน สมชาติ นวสุกุล (2541) ศึกษาพบว่า การส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ผลการดำเนินการอยู่ในระดับดีมาก โสภณ มาตราสงคราม (2542) ศึกษาพบว่าข้าราชการครูมีความเห็นด้วยกับการปฏิรูปการศึกษา ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในระดับมาก และควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวความคิด และการปฏิบัติให้มากที่สุด ประสิทธิ์ ลาวิชัย (2542) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยเป็นอย่างมากในการปฏิรูประบบบริหาร การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับด้านความเป็นอิสระในการบริหาร การใช้แผนยุทธศาสตร์ในการบริหาร และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร จำเนียร ไตรมาตร (2542) ศึกษาพบว่าโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเงินรายได้ของโรงเรียนและการบริจาคของชุมชน และครูผู้สอนได้พัฒนาหลักสูตร โดยการปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ชัยยงค์ ภูเนตร (2543) ศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยต่อรูปแบบการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาในระดับมาก โดยเฉพาะการกระจายอำนาจการบริหาร การศึกษาระดับสถานศึกษา และมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากแนวคิดที่หลากหลายขององค์กร สถาบัน นักคิด นักการศึกษา และงานวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยมีแนวคิดว่าการปฏิรูปการศึกษาไทยให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายสูงสุดได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องดำเนินการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษากันอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เป็น ด้วยเพราะเหตุว่าระบบการจัดการภายในโรงเรียนเป็น ปัจจัยหลักและมีความสำคัญยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงใน ส่วนอื่น ๆ ของบทบาทและภารกิจในโรงเรียนประถมศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศ และยิ่งไปกว่านั้นโรงเรียน ประถมศึกษาซึ่งถือเป็นหน่วยงานหลักหน่วยปฏิบัติที่มีความสำคัญที่สุดของระบบบริหารการศึกษาของชาติใน

ระดับล่างสุด และยังคงกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ ทุกหมู่บ้าน ทุกตำบลทั่วประเทศ ซึ่งถือว่าอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน และชุมชนท้องถิ่นมากที่สุดในการที่ให้ความรับผิดชอบ จัดการศึกษาในพื้นที่เขตบริการที่รับผิดชอบอยู่ จะเห็น ได้ว่าบทบาท ภารกิจ และความรับผิดชอบของโรงเรียน ประถมศึกษานั้นมีความสำคัญยิ่งต่อระบบบริหาร การศึกษาของชาติ ดังนั้น การที่จะจัดการศึกษาให้กับ เยาวชนของชาติที่กระจายอยู่ทุกพื้นที่ของประเทศได้ อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย ความ ต้องการของทุกระดับ ไม่ว่าจะระดับชาติ ชุมชน ท้องถิ่น นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของระบบบริหาร การศึกษาที่ใช้อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งถ้าหากระบบ บริหารการศึกษามีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีความ เหมาะสม มีอำนาจ เป็นอิสระในการดำเนินงาน มีการ วางแผน และการใช้แผนยุทธศาสตร์ตลอดจนการให้ มี ส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน องค์กรท้องถิ่นในการ บริหารการจัดการในโรงเรียนเพื่อที่จะนำทรัพยากรจาก ท้องถิ่นและจากภาครัฐมาให้ความช่วยเหลือและ สนับสนุนการบริการการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ บรรลุจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และนโยบายของชุมชน สังคมประเทศชาติได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1) จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าผู้บริหาร สถานศึกษาในจังหวัดยะลาเห็นด้วยต่อการกระจาย อำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษา- ธิการ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นต้น ควร นำข้อมูลนี้ไปใช้ประกอบการพิจารณา วางแผน และ กำหนดแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษา

2) จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าผู้บริหาร สถานศึกษาเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาด บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การควบคุม กำกับดูแล การ จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำ จะตระหนักถึงความสำคัญ ควรมีการพัฒนาศักยภาพ

ขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนที่จะมีการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาแก่ประชาชน และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ในจังหวัดอื่น ๆ หรือในระดับเขตการศึกษา และในภูมิภาคอื่น ๆ แล้วนำผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบเพื่อใช้เป็นแนวทางการใช้ประกอบการพิจารณา วางแผน และกำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

2) ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ในพื้นที่เดียวกัน หรือต่างพื้นที่ก็ได้ แต่อาจมีการเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เช่น ครู ภูมิบัณฑิตการ ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา และนักวิชาการศึกษา เป็นต้น

3) ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องหรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา เช่น การยึดจังหวัดเป็นเขตพื้นที่การศึกษา รูปแบบของการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539-2550. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- กิตติโชติ ห้อยยี่งู. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท: การศึกษากกรณีในโรงเรียนถิ่นโอภาสวิทยา. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรินทร์ สุรเสวีวงศ์. (2534). การวางแผนของโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จำเนียร ไตรมาตร. (2542). การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชัยยงค์ ภูเนตร. (2543). ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาต่อรูปแบบการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธีรวัฒน์ หมูวิเศษ. (2539). รูปแบบการกระจายการบริหารการศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารการศึกษาเขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิรันดร์ พรถาวร. (2539). สภาพการบริหารโรงเรียนนวมินทราชูทิศพายัพ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาสถานศึกษาของของกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประสิทธิ์ ลาวิชัย. (2542). การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองลำพูน. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. (2529). โรงเรียนและชุมชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พิมพ์พามา. (2540). ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภิญโญ ศรีวงศ์ษา. (2541). การปฏิบัติงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภิญโญ สาธร. (2526). การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

รุ่ง แก้วแดง. (2543). "การปฏิรูปการศึกษาไทยตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ" ใน ปฏิรูปการศึกษา. ม.ป.ท.

วิทยาการ เชียงกุล. (2539). จินตภาพสำหรับผู้บริหารและสังคมไทย. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

วีรวัฒน์ ไชยคำมิ่ง. (2534). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนภายใต้โครงการขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเขตชนบทยากจน จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ศักราช ฟ้าขาว. (2540). การปฏิรูปการบริหารการศึกษา ตามทรงสนของคณะกรรมการการศึกษา การ ศาสนา และวัฒนธรรม จังหวัดน่าน. การศึกษา แบบอิสระ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศักรินทร์ สุวรรณวิจารณ์. (2540). สารสำคัญตามพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. วารสารข้าราชการครู, 19(2), 24-25.
- สมชาติ นวสุกุล. (2541). การดำเนินงานตามนโยบาย ปฏิรูปการศึกษาด้านโรงเรียนและสถานศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาอำเภอหนองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมนึก นนธิจันทร์. (2535). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สมยศ นาวิการ. (2525). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์. (2542). การประกันคุณภาพการศึกษา. วารสารการปฏิรูปการศึกษา. 1(4), 8-9, 30-35.
- สฤณี มินทร. (2536). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดการศึกษาในสังคมไทย: แนวคิด ปัญหาอุปสรรค และแนวทางในอนาคต. วิทยานิพนธ์บัณฑิต- วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. (ม.ป.ป.). แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- _____. (2539). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544. กรุงเทพฯ: พัฒนาหลักสูตร.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ: สำนัก นายกรัฐมนตรี.
- สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2540). ความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้บริหาร และกรรมการโรงเรียนต่อการพัฒนา หลักสูตรวิชาชีพตามความต้องการของชุมชน ตาม แผนปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดโยธธา ปีการศึกษา 2539. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. (2542). พื้นฐานการปฏิรูปการศึกษา. วารสารการปฏิรูปการศึกษา, 1(13), 10.
- สุวัฒน์ เงินฉ่ำ. (2541). "การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ในกระทรวงศึกษาธิการ" ในแนวคิดและนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการ พื้นฐานการปฏิรูปการศึกษา เพื่อประชาชน. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- เสาวนีย์ เสนาสุ. (2539). การศึกษาชุมชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โสภณ มาตราสงคราม. (2542). ความคิดเห็นของข้าราชการ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นต่อการปฏิรูประบบบริหารการ ศึกษา. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- อนรรักษ์ อุปพงษ์. (2540). ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการปฏิรูปการศึกษาในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- อเนก สิทธิประศาสน์. (2536). ระบบราชการกับการ กระจายอำนาจ. เอกสารทางวิชาการเรื่องมิติใหม่ สู่การกระจายอำนาจที่แท้จริง. วารสารกรมบัญชี กลาง, 34(4).
- อรุณ รักธรรม. (2527). แนวคิดเกี่ยวกับความซ้ำซ้อนใน การบริหาร. พัฒนบริหารศาสตร์, 2(เมษายน), 175 - 202.
- อำนาจ เดชชัยศรี. (2541). การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในระดับสถานศึกษา. ข้าราชการครู, 18(3), 31 - 39.
- อุทัย บุญประเสริฐ และคณะ. (2544). "การกระจายอำนาจ ด้านการศึกษาในประเทศไทย" ในเอกสารประกอบ การประชุมทางวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่

3 เรื่อง การกระจายอำนาจและการปกครอง
ท้องถิ่นในประเทศไทย. 10-11 พฤศจิกายน 2544.

ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ.

Cronbach, L.J. (1990). **Essentials Psychological Testing.**

(5th Ed). New York: Harpercollins.